



**הבטחת רבינו,
מי שישתדל
בהדפסת
ספריו יהיה
לו המזכיר
למליץ**

הארי ההו

פנינים נפלאים מתורתנו של

המהר"א'ל צינץ

הגאון הפיאריה לייב צינץ זי"ע מפלאצק

גיליון רל"ז, פרשת וירא תשפ"ד

מכון להוצאה חרשה ומפוארת
של ספרי מהר"א'ל צינץ זי"ע

ת.ד. 3498 אשדוד 77134
טל': 08-8648989
פקס: 08-8648686
tzintz@tzintz.org



'בני לעולה' דייקא, שמזה שאתה לעולה מוכח שאתה בני

יִצְחָק אֶל אַבְרָהָם אָבִיו וַיֹּאמֶר אָבִי וַיֹּאמֶר הֲגַנִּי בְנִי (כב, ז).
יש לפרש מה שאמר 'אבי ויאמר הנני בני', דהנה במדרש (ב"ר נ, ד) איתא: 'אלקים יראה לו השה לעולה בני', ואם לא, בני לעולה. ואין לו מובן.
ויראה דהמדרש מפרש מה ששאל 'ויאמר אבי', כי ידוע שליצני הדור היו אומרים מאבימלך נתעברה שרה (ראה רש"י להלן כה, יט), ואף שצר קלסתר פניו של אברהם, אין זה מופת חותך למרחוק אשר לא ידעו זיו תוארו של יצחק. והנה יצחק לא הרע לו אף אם הרגיש שיעלה לעולה, כי בזאת חפץ השלמים הקדושים אשר בארץ, למסור עצמם על קדושת שמו יתברך. אך מורה עלה על ראשו לבל יתחזק הלעז, באמרם כי יהיה זה לאות על שלא חמל על בנו יחידו, בזה יתחזק הלעז, באמרם שאילו היה בנו לא היה עוצר כח להתאכזר עליו לשוחטו בשאט נפש.
ולזה רמו לו באומר 'אבי', רצונו לומר אתה אבי האמיתי, ואיך יורו מעשיך לחזק לעז ליצני הדור שיאמרו מאבימלך נתעברה שרה, לכך לא חמל עליו ושיחת רחמיו.
ועל זה השיב לו בחכמה: 'הנני בני', שבכל אופן אתה בני, וביאר המדרש: 'אלקים יראה לו השה' - ודאי 'בני', שאין טענה לליצני הדור לומר שאין אתה בני, שהרי אם היה רצונו יתברך לשוחטו, הלא ידוע שהוא יתברך שונא דבר שנעבד בו עבירה, לכן 'מן הצאן' - להוציא נעבד, וכן כלאים שנעבדה בהם עבירה לא בחר בהם ה' יתברך (עי' נדה מא, א). ואם כן אם אתה תעלה כליל לעולה, הרי מופת חותך שחלילה לא נולדת מאיסור אשת איש, ואם כן 'בני לעולה' דייקא, שמזה שאתה לעולה מוכח גם כן שאתה בני, ולא יסופק בשום אופן.
קומץ המנחה - פרשת שמיני

מי שיש לו בן יגע בתורה - כאילו לא מת

כִּי יִדְעֶתְיוּ לְמַעַן אֲשֶׁר יִצְנֶה אֶת בְּנָיו וְאֶת בֵּיתוֹ אֲחֵרָיו וְשִׁמְרוּ דְרָךְ ה' לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט לְמַעַן הִבִּיא ה' עַל אַבְרָהָם אֶת אֲשֶׁר דָּבָר עָלָיו (יח, ט).

בברית בין הבתרים הבטיח הקב"ה את ארץ ישראל לאברהם, אך עם זאת הודיעו "ידע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם ויעבדום ונענו אתם ארבע מאות שנה". והנה בני ישראל הלא התענו בגלות מצרים רק מאתיים ועשר שנים, ומעתה היה מקום לפתחון פה לישמעאל ועשיו שאף הם ראויים לרשת בארץ כנען - שהרי כל מה שרק בני ישראל נחלוה ולא שאר זרע אברהם ויצחק הוא משום העינוי, ואם נחלוה בלא השלמת העינוי - אף להם חלק בה. אך התשובה לדבריהם היא כי בני ישראל נחלו את הארץ מכח אברהם בעצמו על ידי ששומרים התורה ומקיימים מצוותיה, וכלשון הכתוב (בראשית יח, יט), "כי ידעתי למען אשר יצנה את בניו ואת ביתו אחריו ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט למען הביא ה' על אברהם את אשר דבר עליו". ומשום שמי שיש לו בן יגע בתורה - לא מת, ונמצא שכאשר בני ישראל מקיימים התורה והמצוות, הרי זה כאילו אברהם עודו בחיים והוא עצמו נוהל את הארץ, ואין שום פתחון פה לבני ישמעאל ועשו.

והוא שאמר הפסוק בתהלים (קה, מד-מה) וינתן להם ארצות גוים ועמל לאמים יירשו - מה שבני ישראל נחלים את ארץ ישראל, הוא בעבור ישמרו חקיו ותורתיו וינצרו - מכח מה שמקיימים התורה, שאז נחשב כאילו אברהם עצמו חי ומכוחו יושבים בארץ, אף בלא שהשלימו את שיעבוד מצרים.
מלוא העומר - פרשת כי תבוא

מדוע נצטווה לוט שלא להביט אחריו

אֶל תִּבְטֵ אַחֲרָיִךְ (יט, ז),
כאשר נמלט לוט מסדום ציוו עליו המלאכים 'אל תביט אחריו', וביאר שם רש"י שכיון שלא היה ראוי להינצל בזכות עצמו וניצול בזכות אברהם, לא היה ראוי לראות בפורענותה של סדום.
וכך מתפרש הפסוק (תהלים קיח, ז), ה' לי בעזרי - כאשר אני זוכה לישועת ה' בעזרי - בזכותי, הרי נודע לי על כך בעת שאני אראה בשנאי - כשאני יכול לראות במפלתם, והרי שנושעתי בזכות עצמי.
הגדה של פסח - ברכת השיר

משל ונמשל

כי אליך אתפלל כל היום

ויפריד בינו לבין המלך, ולא יוכל שום שומר לעכבו מלהיכנס אל המלך.
וכך מתפרש הפסוק, אהבתי - מהי התפילה אשר בחרתי לי, כי ישמע ה' קולי תחנוני - כי בזמן שאני מתפלל איני יודע על מה אצטרך לבקש במשך הזמן, ולכך מבקש אני תדיר שישמע ה' את קולי תחנוני ולא יעכב שום קטרוג את תפילתי. וכשהטה ה' אזנו לי, וקיבל תפילה זו, אזי יודע אני שבימי - בכל עת מימי, וכל מה שאתפלל, אקרא, ותהא תפילתי מקובלת ונענית.
הגדה של פסח - ברכת השיר

אהבתי כי ישמע ה' את קולי תחנוני. כי הטה אזנו לי ובנימי אקרא. (תהלים קטז, א-ב)
יש לפרש על פי משל, למלך שסובב במדינתו, והייתה עת רצון מלפניו למלא מבוקשו של כל אחד ואחד מבני הממלכה.
אחד האזרחים - חכם היה, וחשב בליבו שאם אמנם עתה עת רצון היא מלפני המלך, אך מי יודע מה ילד יום, ויתכן שמחר יצטרך שוב לחסדי המלך אך לא יוכל לראות את פניו בגלל היושבים בחצר המלך שעלולים להשטין עליו. לכן באותה עת רצון, ביקש רק בקשה אחת, והיא שלעולם לא יהיה מה שיחצוץ

תולדות מהרא"ל צינץ

פרקים ממסכת חייו ומשנתו של רבינו המחבר

בוצין מקטפיה

עוד כתב שם, כי תמך יתדותיו במאמר חז"ל "הבא לטהר מסייעין אותו" ו"מאת ד' היתה לי עזרה, לפתוח לי שערי אורה זו תורה". אף התייחס בהמשך דבריו לעובדה המצערת שרוב בני"א אינם נמשכים לעמלה של תורה, ומניחין חיי עולם כדי להתעסק בחיי שעה, כשהוא מבאר דרך צחות את מאמרם ז"ל עה"פ "מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמול תחת השמש" (תחת השמש אין יתרון אבל למעלה וכו' בעמלה של תורה יש יתרון) במובן כזה שבעמלו של עולם הבריות מרגישים כאילו אף עמל אינו מיותר ("אין יתרון") ושואפים לעמול עוד כדי להרויח, ומי שיש לו מנה רוצה כפליים, ואילו בעמלה של תורה מרגיש אדם כאילו הספיק כבר לצאת ידי חובתו די והותר ("יש יתרון"), ודא עקא שמוחלפת השיטה.

ממוצא כל הדברים האלה מתקבל הרושם, שנתקיים בו כמו שאמרו רבותינו ז"ל באברהם אבינו ע"ה "אב לא למדו, ורב לא היה לו, מהיכן למד את התורה? אלא זימן לו הקב"ה שתי כליותיו כמין שני רבנים, והיו נובעות ומלמדות אותו תורה וחכמה, הה"ד "אברך את ד' אשר יעצני אף לילות יסרוני כליותי".

עם כל האמור יש לציין, שכאשר עמד על בוריו התאבק רבינו ג"כ בעפר רגלי חכמים וקיים בנפשו הוראת חז"ל "עשה לך רב", כפי שמצינו בספרו "אילת אהבים" למס' כתובות שחיבר בימי חורפו, שכתב "זה כשנתיים ימים שמעתי ממורי הרב החרף מו"ה יצחק סגל שהקשה... עוד כתב שם בחתימת חידוש מסוים "זה למדתי בישיבה בק"ק פינטשוב... ועדיין לא נתבהרה התמונה בשלימותה לע"ע, ואכמ"ל.

לא הגיעו אלינו ידיעות מפורטות על קורות רבינו בשחר ימיו, מלבד מה שהזכיר בעצמו בהקדמתו לספרנו, ובעקבותיו הזכירו את המאורע גם רושמי קורותיו, אשר בילדותו חלה פעם חולי אנוש וכמעט הגיע עד שערי מות, אך בזכות תפילת רבים ושינוי השם הומתק גזר דינו לטובה ושרד בחיים, למען יאיר בתורתו לדורו ולדורות הבאים.

לפי השערה אחת פקד את רבינו גורל היתמות בגיל רך, כאשר אביו הג"ר משה זצ"ל בעודנו באברכותו נתבקש לישיבה של מעלה, ואמו הצדקת מרת יהודית נ"ע היא אשר דאגה לחינוכו והושיבה אותו ביני עמודי דגירסא, במחיצת טובי תלמידי חכמים דק"ק פינטשוב, עד כי צלחה עליו רוח ד' וברוב יגיעתו וכשרונותיו העילויים צמח וגדל אילנא רברבא אשר בתורת ד' כל ישעו וחפצו, ועד שנעשית תורתו שלו, אותה רכש במ"ח קנינים, ונתקיים בו כמאמרם ז"ל "נפש עמל עמלה לו" הוא עמל וכו' ותורתו עומלת לו, וכפירש"י שם "שמחזרת עליו ומבקשת מאת קונה למסור לו טעמי תורה וסדריה, וכל כך למה מפני שכפף פיהו על דברי תורה".

מעט רמזים קלושים על עוצם יגיעתו בתורה לשמה בצעירותו נפלטו מקולמוסו בהקדמה לספרו "יעלת חן" שם הזכיר כי "מעודי עד היום הזה אשר עדן ימי השחרות סבבוני, עברתי שדה עצלים והנה עלו קמשונים... אחת שאלתי מד' אותה אבקש... לשום חלקי מכל עמלים, בתורותיו ובמצוותיו המעולים... וירא ד' בעניי וישקף בעמלי, ויקשיב לקולי ויברך חילי... ולשמע אוזן בלימודים העיר לי... ויפרוץ גבולי בחידושים חדשים לבקרים שנתחדשו לי...".

פניני ישועות

השדכן הטוב ביותר

מידות טובות". הצעות עלו וירדו כדרכו של עולם, שדכנים ושדכניות התקשרו להציע שידוכים, כשב"ה ניכר היה ששמה הטוב של בתו הולך לפניה, ואכן הציעו לה בחורים תלמידי חכמים ויראי שמים.

יום אחד הוצעה הצעה מיוחדת למיודענו, בחור תלמיד חכם ועילוי העולה על חבריו, ולאחר בירורים דקדקניים נגמר השידוך בכי טוב, כשלפלא החתן הוא נכדו של רבינו המהרא"ל צינץ, ושמו כשם רבינו: "אריה לייבוש".

אז התברר למיודענו, כי תרומתו כחבר זהב למכון הייתה כתשלום לשדכן הטוב ביותר.

הרה"ג משה גולדמן מוילמסבורג שבארצות הברית, היה תורם למכון רבות במשך השנים. בכל שנה בהגיע יום היארצייט היה תורם סכום נכבד למכון בכדי לזכות ולסייע בעד הדפסת ספרי רבינו.

כאברך משכמו ומעלה, חשק כל חייו לזכות לבנים וחתנים תלמידי חכמים, ולא חדל מלהתפלל על כך אף פעם. בכל יום ויום מתפלל הוא על כך בתפילת שמונה עשרה, כשמידי פעם אף דמעות מבצבצות מעיניו.

בהגיע בתו בכורתו לגיל השידוכים, פתח הוראת קבע כחבר זהב למכון מהרא"ל צינץ וכשהוא מבקש להזכיר את שם בתו בצינונו של רבינו, "שתזכה לחתן תלמיד חכם ועילוי ובעל

08-864-89-89

להשתתפות בהדפסת הספרים לקיום
צוואתו של הגאון זי"ע ולזכות בהבטחתו
ניתן להזמין חינם את ספרי רבנו לבתי מדרש וישיבות